

VOORSTEL AAN DE RAAD

Voorstel van: College van burgemeester en wethouders
Portefeuillehouder: Wethouder A.J.P.M. van Eert
Commissie: Bestuur en Samenleving

Documentnummer
704874

Zaaknummer
685133

Datum voorstel: 11 mei 2026

Onderwerp: Verordening Werk, participatie, inkomen en schuldhulp Boekel 2026

Inleiding

Op grond van de Participatiewet en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) zijn we verplicht om bepaalde onderwerpen vast te leggen in een verordening. Momenteel bestaan er elf verordeningen die uitvoering geven aan de Participatiewet en de Wgs. Niet alle verordeningen zijn nog juridisch correct of nog in lijn met de huidige uitvoeringspraktijk. Negen van deze verordeningen voegen we in deze verordening samen tot één verordening.

Voor de uitvoering van de Participatiewet en de Wgs hebben we sinds 2017 een dienstverleningsovereenkomst met gemeente Meierijstad. Hierin hebben we afgesproken om, samen met gemeente Bernheze, het beleid zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen zodat de uitvoering zo weinig mogelijk hinder ondervindt van verschillende regels voor de verschillende gemeenten. Met de voorliggende verordening sluiten we beter aan bij die afspraak.

Gemeente Meierijstad heeft sinds 2022 een integrale verordening Sociaal Domein. Hierin zijn de verordeningen voor de Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet opgenomen. In onze gemeente zijn we nog niet zo ver om een overstap te maken naar een integrale verordening voor het Sociaal Domein. Wel hebben we voor de Participatiewet en de Wgs een samengevoegde verordening gemaakt. Aan uw raad vragen wij de voorliggende verordening vast te stellen.

Geadviseerd besluit

1. De verordening werk, participatie, inkomen en schuldhulp Boekel 2026 vast te stellen.

Argumenten

1.1 *De nieuwe verordening zorgt voor meer duidelijkheid voor de inwoner*

Op dit moment zijn de gemeentelijke regels rondom de Participatiewet verspreid over elf verordeningen. Dit maakt het voor inwoners lastig om een beeld te krijgen van hun rechten en plichten. Door deze verordeningen samen te voegen ontstaat er een duidelijk geheel. Daarnaast is de tekst herschreven in meer begrijpelijke taal en voorzien van korte toelichtingen per hoofdstuk. Dit draagt bij aan een betere toegankelijkheid en maakt het begrijpen van regels makkelijker.

1.2 *De nieuwe verordening komt overeen met de verordening van gemeente Meierijstad en geeft daardoor meer duidelijkheid voor de uitvoering*

Gemeente Meierijstad voert sinds 2017 voor onze gemeente de dienstverlening rondom Sociale zaken uit. De Participatiewet en de Wgs zijn hier een onderdeel van. Gemeente Meierijstad werkt sinds 2022 met één verordening waarin alle relevantie regels voor het Sociaal Domein zijn samengevoegd. Voor onze gemeente is een integrale verordening Sociaal Domein nog niet haalbaar. Wel is er voor gekozen zoveel mogelijk van de regels van de Participatiewet en de Wgs in één verordening op te nemen. Hierbij houden we de structuur van de Verordening Sociaal

Domein Meierijstad aan zodat het voor de uitvoering makkelijker wordt om naar toepasselijke artikelen in besluiten te verwijzen. Daarmee sluiten we aan bij de afspraken in de overeenkomst om het beleid zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Door aan te sluiten bij de structuur van de verordening van gemeente Meierijstad voorkomen we fouten bij de uitvoering en vergroten we de efficiëntie. Dit betekent wel dat in de voorliggende verordening niet alle hoofdstukken gevuld zijn en dat niet alle artikelen een opvolgend nummer hebben. We hebben alleen de relevante hoofdstukken en artikelen voor de Participatiewet en de Wgs overgenomen en daarbij dezelfde nummering als in de verordening van gemeente Meierijstad aangehouden.

1.3 De nieuwe verordening is actueel en in overeenstemming met de huidige wetgeving

Een aantal van de huidige verordeningen dateert uit 2015. Sindsdien zijn er belangrijke wijzigingen doorgevoerd in zowel de Participatiewet als de Wgs. Er is ook nieuwe jurisprudentie ontstaan. Hierdoor sluiten de bestaande verordeningen op onderdelen niet meer aan bij de actuele wet- en regelgeving. Daarnaast is per 1 januari 2026 de Participatiewet in Balans in werking getreden, waarmee de Participatiewet op diverse onderdelen is gewijzigd. Deze aanpassingen zijn in de voorliggende verordening verwerkt.

1.4 De nieuwe verordening zorgt voor inhoud die passend is bij de huidige maatschappij

Naast de huidige maatschappij sluit de verordening ook beter aan bij de uitgangspunten van de Participatiewet en de wijzigingen vanuit de Participatiewet in Balans. Ten opzichte van de oude verordeningen zijn er verschillende verbeterpunten doorgevoerd:

- Meer ruimte voor vertrouwen en menselijke maat.
- Inwoners krijgen de mogelijkheid om zelf hun maatschappelijke participatie vorm te geven.
- Automatische toekenning van regelingen. Inwoners waarvan bekend is dat zij recht hebben op bepaalde regelingen, krijgen deze voortaan automatisch toegekend. Dit voorkomt niet-gebruik en draagt bij aan gelijke kansen.
- Actualisatie van bedragen. De bedragen van Studietoelage, Individuele inkomenstoelage en de Meedoenregeling (voorheen Participatiefonds) zijn aangepast en beter afgestemd op de werkelijke kosten, waardoor ondersteuning realistischer en effectiever is.
- Aanpassing van de Meedoenregeling. De vermogenstoets voor deze regeling is geschrapt om uitvoeringskosten te besparen en omdat vermogen niet altijd direct beschikbaar is. Bovendien kan de regeling nu met terugwerkende kracht tot drie maanden worden toegekend, wat inwoners meer flexibiliteit biedt.

Kanttekeningen

1.1 De Participatiewet is een open-eind regeling en een aantal aanpassingen zijn kostenverhogend

Met een open-eind regeling is er geen uitgave plafond. Dat wil zeggen dat iedereen waarvan het recht op ondersteuning is vastgesteld ook daadwerkelijk aanspraak kan maken op de voorziening of regeling. Omdat we voor een aantal voorzieningen de bedragen geactualiseerd hebben zal dit een kostenstijging met zich meebrengen. Het is lastig in te schatten wat de toename is omdat de vergoedingen in relatie staan tot de gezinssamenstelling. Met de voorjaarsnota 2026 hebben we al een beetje geanticipeerd op de kostenstijging van de betreffende regelingen.

Daarnaast kan het zijn dat het wegvallen van de vermogenstoets bij de Meedoenregeling een aanzuigende werking heeft. Dit monitoren we en nemen we mee in de evaluatie van deze aanpassing. Als er een aanzuigende werking blijkt te zijn die niet opweegt tegen de besparing op de uitvoeringskosten dan kunnen we de verordening hier weer op aanpassen en de vermogenstoets voor deze regeling weer invoeren.

Financiën

De voornaamste wijzigingen zitten op de Individuele inkomenstoeslag, Studietoelage (bijzondere bijstand) en de Meedoenregeling. We willen deze kosten apart inzichtelijk hebben zodat we kunnen monitoren wat het effect van de wijzigingen is. Vooralsnog hebben we met de voorjaarsnota onderstaande posten verhoogd naar de werkelijke kosten 2025:

Kostensoort/plaats	Omschrijving	Begroot	Bijstelling	Totaal
663040-4411006	Bijzondere bijstand	315.000	10.000	325.000
663040-4411101	Uitkering Participatiefonds	30.000	10.000	40.000

Effecten BTW-BCF-VPB

Op het vaststellen van de deze verordening zijn geen directe effecten op de BTW van toepassing. Op de vergoeding van kosten voor een voorzieningen of regelingen is de BTW niet compensabel.

Participatie

De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) is op 20 maart 2026 gevraagd advies te geven op de Verordening werk, participatie, inkomen en schuldhulp Boekel 2026. In de vergadering van 10 april 2026 is de verordening besproken en zijn opmerkingen en vragen uitgewisseld.

Op 20 april 2026 hebben wij een advies ontvangen. Het advies is opgenomen in bijlage 3.

De ASD geeft een positief advies af omdat zij constateert dat het prettig is om een integrale verordening betreffende de Participatiewet te hebben die daarnaast ook geschreven is in begrijpelijke taal en met verbeteringen waar de ASD positief over is.

Zij geven in hun advies een kanttekening mee dat het lijkt of er voor de ASD nauwelijks ruimte is om wijzigingen in de verordening te adviseren. Zij constateren dat de verordening samen met gemeente Bernheze inhoudelijk al is afgestemd op de verordening van gemeente Meierijstad en er daardoor weinig ruimte voor inspraak is.

In onze afspraken met gemeente Meierijstad is opgenomen dat er vertegenwoordiging van de Boekelse ASD bij de vergaderingen van de ASD Meierijstad aanwezig is. Met alle veranderingen binnen de Boekelse ASD en de Meierijstadse ASD en de reactie op het gevraagde advies is het nodig om weer samen afspraken te maken. Wat is hun rol in de Meierijstadse ASD, is daar ruimte om inspraak te hebben en hoe wordt dat overgebracht naar de Boekelse ASD-leden zodat we geen zaken dubbel aan het doen zijn. Ambtelijk plannen we een afspraak in met zowel de Boekelse als Meierijstadse ASD.

Alternatieven

N.v.t.

Communicatie/publicatie

Na vaststelling wordt de verordening gepubliceerd via de daartoe aangewezen kanalen. Daarnaast informeren we relevante partners over de nieuwe regels. De uitvoering gaat na vaststelling werken met de nieuwe regels.

Uitvoering/vervolg

De verordening willen we elk jaar evalueren en actualiseren. Als er wijzigingen nodig zijn leggen we deze jaarlijks aan de raad voor. Door op een cyclische manier te werken zorgen we ervoor dat de verordening actueel blijft.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Boekel

De secretaris

De burgemeester

J.G. Marcic

C.J.M. van den Elsen

Bijlagen

1. Raadsbesluit Verordening Werk, participatie, inkomen en schuldhulp Boekel 2026
2. Was-wordt tabel
3. Advies Adviesraad Sociaal Domein Boekel
4. Reactie op advies Adviesraad Sociaal Domein Boekel